

svojo zmočeno srajco na čolnu ali plavu na solnce razobesil, veter je pihal v njo ter gnal korab (Fahrzeug) hitreje. Tako so nastala morda jadra.

S takimi korabi se, se vé, še niso upali daleč v odprto morje, nego vozili so se le za obrežjem ter trgovali s tamkajšnjimi ljudstvi. Feničani so bili prvi, ki so se upali na odprto pred njimi ležeče Sredozemsko morje. Po dnevi so se ravnali po solncu, po noči pa po zvezdah. Ko se je pa nebo zoblačilo, peljali so se hitro na obrežje. V odprto morje so se še le upali, ko so iznašli magnetno iglo.

Pa Feničani niso samo s tujim blagom kupčevali, nego domá v njih mestih je bila najživahnejša obrtnija. Med fabrikami jih je bilo največ za barvarijo, posebno za škrlat (purpur). Feničani sami so iznašli škrlat. Ovčarski pes — tako se pripoveduje — je na morskem obrežji škrlátnika *) pregriznil ter prišel z živorudečim nosom nazaj k svojemu gospodarju. Ta ga je mislé, da je pes ranjen, z volno obrisal. V veliko začudenje pa ni našel najmanjše rane, pač pa je bila volna lepo svetlo-rudeča. Radoveden je šel za psom in našel, da imajo ti od morja na obrežje vrženi polži tako lepo barvo v sebi. Odslej so jih jeli loviti ter narejati visoko čislani škrlat.

Ravno tako slučajno so bajé iznašli tudi steklo. Pripoveduje se, da so si mornarji hoteli na obrežji napraviti jedi, a ker niso imeli kamenja, da bi si napravili ognjišče, vzamejo iz ladije več kosov solitra ter na njih zakurijo. Ali soliter se staja, se pomeša s peskom in pepelom ter se spremeni v tekočino, ki je ohlajena postala trda in prozorna.

Neki Feničan, Tavn, je bajé iznašel okoli l. 2000 pr. Kr. tudi črkopis. — Koliko lepih stvari so najbrž ti pridni in marljivi Feničani iznašli!

Po tako živahni trgovini in obrtniji po vseh tadaj znanih deželah in morjih postali so Feničani najsrečnejši in najbogatejši narod na svetu. Njih pred tako uboga dežela je bila zdaj podobna lepemu vrtu. Vsake štiri ure je bilo eno glavno mesto in pristave enega mesta dotikale so se druge pristave. Najglavnejši mesti pa sta bili Sidon in Tir. In kakšno življenje po vseh mestih, na vseh obrežjih! Tù so vihrala jadra, tam brenčala kolesa, tù zopet ropotala kladiva; vse je živelo, vse se gibalo, vse je trgovalo; mesta in obrežja mrgolela so marljivih ljudi.

To bogastvo pa je zbadalo in vabilo sosednje vovejite národe. Po mnogih drugih vojskah podvrgel si je Fenicijo Aleksander Veliki (332 pr. Kr.). Ker je Aleksander dal mnogo najjemenitnejših Feničanov pomoriti ali v sužnost prodati in ker je v Egiptu postavil drugo mesto (Aleksandrijo), ki je v kratkem vso svetovno trgovino na-se potegnilo, jela je Fenicija propadati, in propala je povsem. Zdaj so oni kraji prava peščena puščava in uboge ribiške kočé stojijo zdaj tam, kjer so pred velika, ljudnata mesta cvela.

(Dalje prihodnjič.)

D o p i s i.

Z Dunaja. Predlanskim je nekaj občin s Štajerskega prosilo za slovenska učiteljska in srednje šole; tudi »Slovensko učiteljsko društvo« v Ljubljani je državnemu zboru poslalo prošnjo zaradi slovenskih učiteljskih. Vse te prošnje so se oddale šolskemu odseku, ki jih je izročil slavnemu češkemu profesorju Kvičali v poročanje. Gospod profesor se je natanko informiral o naših šolskih razmerah, spisal jako obširno poročilo, v katerem dokazuje krivice, ki se nam Slovencem godé in bode v prvej prihodnjaj seji šolskega odseka

*) Škrlátnik je 6-5 cm. dolg ter ima vsebi rudeč sok. Prebiva po Sredozemskem morji. Barvali so ž njim volno. Ali to barvilo je bilo neznansko drago, ker polža ni lahko najti in ker ima vsak jako malo soka v sebi. Zdaj delajo lepo rudečo barvo iz amerikske košeniljke, od katerih gre suhih 70.000 na en funt, a včasih so jih iz Amerike izvozili po 880.000 funtov na leto. (Pokorny.)

svoje poročilo predložil. Potem pride v zbor, in svet bode iz ust učenega moza izvedel, da imajo Slovenci dovolj profesorjev in tudi učnih knjig za srednje šole, in da mora vlada brez odlašanja odpraviti sedanje naopake in krivice pri šolstvu. „Slov. Narod.“

S Koroškega. Interpelacija naših državnih poslancev o naših slovenskih šolah, ki so jo v državnem zboru 26. preteč. m. stavili do naučnega ministerstva, nas slovenske učitelje naveda z upanjem v boljše prihodnost. Res, če se hoče, da bode ljudska šola pri nas izpolnovala svoj naravni, v ljudskih šolskih zakonih odločeni namen, treba, da se pred vsem za to skrbi, da se bodo za ljudske šole po slovenskih okrajih nastavliali le taki učitelji in okrajni šolski nadzorniki, ki so slovenskega jezika v besedi in pisavi popolnoma zmožni. Kako bi li kdo dati mogel kaj, kar sam nima?

Iz Istre. Naučni minister je imenoval šolskim okrajnim nadzornikom v Istri: profesorja na c. kr. učiteljskem izobraževališči v Kopru g. Vekosl. Spinčiča za Koprski okraj; učitelja na vadbici g. Pavla Skopiniča za Lošinjski okraj; profesorja na učiteljskem izobraževališči v Kopru g. Štefana Križniča za Pazinski in Puljski okraj, in nadučitelja v Rovinji g. Nikola Prodomo za mestni šolski okraj Rovinja.

Po „Edin.“

Iz Planine. Boljše zime si pa mi učitelji po deželi ne moremo želeli, nego jo imamo letos. Otroci lahko redno hodijo v šolo in kjer je redno šolsko obiskovanje, nij trud zastoj in dober uspeh gotovo tudi ne izostane. Žal! da pri nas nij po vsem tako. — Dasiravno imamo prijetno zimo, in če tudi je blaga knežja rodovina Windischgrätz-eva nad dvajset ubozih otrok s toplo zimsko obleko oskrbela, tukajšnji kraj. šol. svet in c. k. založba šolskih knjig na Dunaji pa jih s potrebnimi knjigami obdarovala, imamo vendar še vedno nekaj takih staršev, kateri svojih otrok kljub vsem zahtevam iz same nemarnosti v šolo pošiljati nočejo. Mi sicer teh nemarnežev ne pogrešamo čisto nič, ker imamo že itak šolski sobi prenapolnjeni; a oni bodo šolo pogrešali, kadar odrastejo, ker bodo ostali — nevedni.

Konečno pa tudi jaz z g. dopisnikom iz Postojnskega okraja zakličem: Zdramite se dragi sobratje po vseh slovenskih pokrajinah ter dopisujte pridno našemu »Tovarišu«, da bode vedno krepkejši in mikavnejši v čast naše in na korist našemu milemu narodu! — k.

Iz Šent-Jernej. Nastopil si dragi »Tovariš« kaj čvrsto svoj 22. tečaj. Veselo upanje boljše bodočnosti se kaže že v izdanih listih. Le tako naprej, ter naj zopet vsi slovenski učitelji na Kranjskem, kakor tudi po Štajerskem, Koroškem in Primorskem pristopijo k našemu listu in ga prav obilno z dopisi in z naročevanjem podpirajo tako, da bode postal tednik. Vsaki učitelj naj skuša vsaj en dopis na leto poslati »Uč. Tovarišu« in gotovo bo zadosti gradiva za list. — Zmožni mladi gg. učitelji naj pišejo dobre članke za »Tovariša«, in gg. nadzorniki naj jih s svojim vzgledom k temu spodbujajo, kakor vidimo to v zadnjem listu. — Vrli gg. nadzorniki lahko pri šolstvu in učitelstvu mnogo koristnega in lepega učinijo. V našem okraji se je v kratkem času že marsikaj storilo, a vendar so še v Šent-Jernej, Leskovec, Radečah in Mokronogu tri-razredne šole; v Št. Ruprehtu, Kostanjevici, na Raki, Čatežu in Studencu so dvorazredne; druge, kakor v Št. Janzi, Bučki, Veliki dolini, Št. Kocijannu, Št. Marjeti, Št. Juriji, v Trebelnem, Boštanji, Cirkljah, Jesenici in Trziši pa so še enorazredne. Treba bi bilo, da bi se še tū pa tam šole razširile, kajti šolskih otrok je dalje več. Da se bode šolska postava preuredila tako, da bode se pri tem pospeševalo šolstvo, se trdno nadajamo. Bog daj srečo! Jan. Sajč.

Z Brezovice pri Ljubljani. Zadnjo nedeljo tega meseca t. j. 26. febr. bode imel tū deželni popotni učitelj poljedelstva gosp. E. Kramar kmetijsko predavanje.

Iz Ljubljane. Iz seje c. k. dež. sl. sveta za Kranjsko dné 19. januarja 1882. Sklene se, da se ima napraviti jednorazredna šola v Božjakovem in dotična plača (400 gold.) je bila uganjena. Razreši se prošnja cerkvenega predstojništva, da se odpiše nek cerkven donesek k normalnemu šolskemu zakladu. Na znanje se vzame poročilo okrajnega šolskega sveta o položenu šolskega poslopja, in dotično se ukazuje. Prošnja za spregledovanje kazni zaradi šolskih zamud se razreši. Na tukajšnjem možkem uč. izobraževališči se ima vpeljati učni tečaj za gojence četrtega leta, kako da se poučujejo gluhonemi in slepi otroci. Na višje mesto se poroča o prošnji tukajšnje evangelijske cerkvene občine za privoljenje, da se pokliče učitelj za drugo učiteljsko službo na tukajšnji evangelijski zasebni šoli. Prošnja pomožnega učitelja za učiteljski izpit se razreši. Sklene se o poročilu okrajnega šolskega sveta, ki se tiče prestave dveh učiteljic iz službenih ozirov. Stalno se umesti nadučitelj na 4-razredni ljudski šoli (v Senožečah). Več prošenj za nagrado in denarno pripomoč se razreši.

— Odbor Slovenskega učit. društva je imel 9. t. m. sejo, pri kateri se je ukrenilo, da se iz društvene blagajne primeren znesek dodá k stanarini za sobo. Prihodnja odberova seja bode 2. marca t. l. in sicer takrat in tam, kjer je bila zadnjič.

Raznosterosti.

— **Slovanske učne knjige in učila 1881. l.** (Iz alfabetičnega imenika v „Verordnungsblatt-u“ v dan 15. dec. preteč. l.)

(Konec — glej št. 2, str. 31.)

Jireček Josip, Čitanka pro třetí třídu nižšího gymnasia.

Kišpatič M., Rudstvo za níže razrede srednjih škola.

Klicpera Josip, Druhá čítanka a mluvnice pro jedno- a viacetřídni obecné školy.

Klika Josip, Fysika pro nižší třídy škol středních: Lemminger.

Knaus R., Zeměpisný atlas pro jedno- až pětitřídni české školy obecné.

Krejčí Josip, Zeměpis pro školy obecné a měštanské. II. stopnja.

Książek druga do czytania i nauki.

Lepař Franc, Recká cvičební kniha pro gymnasia česká. — Slovník řecko-česko-německý ku potřebě žáků gymnasiálních.

Marković, Dr. Franc, Hrvatska čítanka za IV. razred gimnazijski.

Martin, Dr. Konrad, Katolická mravonka. Preložil Bohumil F. Hakl.

Miklosić, Dr. Franc, Slovensko berilo za osmi gimnazijski razred.

Miklosich Ivan, Slovensko-němška začátnice za lidské šole.

Močnik, Dr. Fr. R. v., Třetí računica za slovenské lidské šole. — Pouka u računici za níže razrede gimnazijá. I. i II. razdio. — Računica za níže razrede realká.

Müller, Dr. Gustav, Fysika pro c. k. ústavy ku vzdělání učitelův a učitelek.

Němška slovnice, prvá, za lidské šole.

Pivoda Fr., Nová metoda u vyučování zpěvu.

Pokorný, Národní přírodopis živočišstva; Paul Jehlička. — Národní přírodopis rostlinstva; Dr. L. Čelakovský. — Přírodopis živalstva s podobami (slovensko). — Národní přírodopis rostlinstva; Dr. L. Čelakovský.

Pokorný-Jehlička, Přírodopis pro školy obecné a měštanské. I. stopnja.

Praprotník And., Spisje v lidské šoli.

Rozman Josip, Katechetika ali poduk pervencov u sveti Jezusovi veri.

Šanda Franc, Měřitvi a rysování pro II., III. a IV. třídu reálných škol a reálných gymnasií.

— Měřické zaklady kreslení pro I. třídu středních škol.

Smičiklas Thad., Hrvatska čítanka za I., II. in III. razred gimnazijski.

Štastný Vladimír, Učení katolického náboženství pro první třídu středních škol a jiné ústavy.

Štastný J., Lepař J., Sokol J., Čítanka pro školy obecné.

Stoklas Edvard, Zakladové chemie pro ústavy učitelské.

Tieftrunk Karol, Česká čítanka.

Tille Dr. Anton, Učebnice zeměpisu obecného i rakousko-uherského pro školy střední etc. Zvezek I. — Učebnice zeměpisu pro školy měštanské a obecné.

Tomek W. Wl., Děje mocnářství Rakouského ku potřebě na gymnasiích a školách reálných.

Vorovka Karol, Čítačí kniha pro ústavy učitelské.

Vučetič Anton, Razgovorna slovnice talijanska.

— **Inostranských pedagogických shodov** in zborov se učitelji lidských, měštanských in středních škol ne smejo udeleževati, — tako zapoveduje ukaz náučnega ministerstva.

— „**Nauk o avstrijskej-ogerskej državi**“ je šolska knjiga, ki jo spisuje profesor Janez Jesenko v Trst. Ta knjiga bode gotovo dobro vstrezala ne le našim srednjim šolam, temuč tudi posebno še učiteljskim izobraževališčem in sploh ljudskim učiteljem. Isti neumorni pisatelj ima tudi že za tisk pripravljen „Zemljepis za prvi razred srednjih šol“, katerega je dogovorno s šolskimi oblastmi osnoval po novem učnem načrtu. Dobro!

— „**Domovinski nauk o avstrijskem Pramorji**“ ima že delj časa v rokopisu zgotovljen prof. Rutar. Ta knjiga je namenjena osobito učiteljsčema v Gorici in Kopru. Po „Zvonu“.

— „**Delo sv. Cirila i Metoda**“. V spomin 5. julija 1881. l., z ozirom na današnje razmere. Spisal in založil Jaromir Volkov. To je naslov lični knjižici, ki je (ponatisnena po „Edinosti“) ravno-kar izšla. Knjižica kaj lepo popisuje življenje sv. slovanskih apostolov Cirila in Metoda, ter vzbuja ljubezen do sladkega maternega jezika. Priporočamo jo naši mladini — posebno pa šolskim knjižnicam. Dobiva se pri bukvarjih po 45 kr.

— **Prenapolnjene šole.** — Zdravniki in šolski možje trdijo, da so prenapolnjene šole mladini zelo škodljive. Vsakdo mora pripoznati, da se duh spešno razvija le tam, kjer slabe okoliščine telesu ne ovirajo. Da prenapolnjene šole mladini in učiteljem škodujejo, so zdravniki že davno dokazali. Vidi se, da otroci več ogljenčeve kisline izsopajo, kakor odrasli ljudje, ter po izpari amonijaka, vodeneca in ogljenčevega vodeneca pokvarijo zduh toliko bolj, kolikor manjši je šolski prostor v primeri s številom otrok.

Prenapolnjenim šolam je tedaj treba preskrbeti več prostora, ali pa učence razdeliti v oddelke in pri vsem tem pa šolske sobe marljivo prezračevati s tem, da se napravljajo prodihi in da se vrata in okna odpirajo.

— **Skrb za odraslo mladino.** — Vsakdo, komur je splošna omika in ljudsko obrazovanje pri srci, ima pred očmi tudi mladino, ki je šoli odrasla. Misleči šolski možje svetujejo, da bi se napravljale in ustanovljale ljudske knjižnice, katere bi učitelj oskrboval in tako bi bila lahko povsod tako zvana napredovalna učilnica brez kake sile in brez moranja. Dalje se svetuje, naj učitelj mladino poučuje v petji, v sadjereji, čebeloreji in sploh v kmetijstvu, ter naj ji kaže, kako se vsak kos zemlje v prid in korist obrača. Taki nasveti so vredni, da bi jih ljudski učitelji po deželi preudarjali in se po njih ravnali.

— **Tobak pri otročajih** se v veliko škodo naši mladini zelo preveč širi. „Zgodnja Danica“ pripoveduje (v zadnji lantski številki) tako-le: „**Kako sta si podobna glava gizdalina in tobakarska pipa?** Obe ste urezani in ocifrani po novi šegi in koloméri; obe ste oti in prazni; obe se s trudom tujih rok napolnjujete; obe se s tujim ognjem ogrevate in poživljate; obe prav hitro izkadite svoje možgane, ako jih drugi na novo ne naterpajo, in kar iz obeh izhaja, ne diši lepo; obe k večemu pri slaboumnih otročajih in tobakarjih imate kaj veljave. — Kako pa sta si podobni glava gizdalinova in tleča smodka? Odgovor: 1. Obe delate veliko dima; 2. obe ste pri-smojeni; 3. obe hitro ugasnete!“

Razpisi učiteljskih služeb.

Na Kranjskem. Na enorazredni šoli v Begunah, oddaja se učiteljeva služba s 450 glđ. letne plače in s prostim stanovanjem. Prošnje se ravna jo na c. k. okrajni šolski svet v Logatecu do 5. marca t. l.

Na Stajerskem. Razpisuje se nadučiteljeva služba na čveterorazredni šoli v Celji z 800 glđ. letne plače, s 100 doklade in s stanovanjem. Prošnje na mestni šolski svet v Celji do 19. marca t. l.

Učiteljeva služba na Polji (Felddorf, okraj Kozje), s 500 gold. letne plače in s stanovanjem in podučiteljeva služba v Vorderberg-u s 420 gold. Prošnje dotičnim krajnim šolskim svetom do 20. februarja.

Na Koroškem. Na čveterorazredni šoli v Pliberci oddaja se druga uč. služba s 500 glđ. in tretja uč. služba v Železni kapli s 400 gold. letne plače. Prošnje na okrajni šolski svet v Velikovci do 25. febr.

Premembe pri učiteljstvu.

Na Kranjskem. V Logatskem okraji. Za Staritrč poleg Loža imenovani pomožni učitelj g. Jos. Petrič se je tej službi odpovedal ter gre na jednorazrednico v Preloko v Črnomeljskem okraji, a v Staritrč poleg Loža pa pride bivši pomožni učitelj g. Alojzi Sežun.

— „**Nauk o avstrijskej-ogerskej državi**“ je šolska knjiga, ki jo spisuje profesor Janez Jesenko v Trstih. Ta knjiga bode gotovo dobro vstrezala ne le našim srednjim šolam, temuč tudi posebno še učiteljskim izobraževališčem in sploh ljudskim učiteljem. Isti neumorni pisatelj ima tudi že za tisk pripravljen „Zemljepis za prvi razred srednjih šol“, katerega je dogovorno s šolskimi oblastmi osnoval po novem učnem načrtu. Dobro!

— „**Domovinski nauk o avstrijskem Primorju**“ ima že delj časa v rokopisu zgotovljen prof. Rutar. Ta knjiga je namenjena osobito učiteljsčema v Gorici in Kopru. Po „Zvonu“.

— „**Delo sv. Cirila i Metoda**“. V spomin 5. julija 1881. l., z ozirom na današnje razmere. Spisal in založil Jaromir Volkov. To je naslov lični knjižici, ki je (ponatisnena po „Edinosti“) ravno-kar izšla. Knjižica kaj lepo popisuje življenje sv. slovanskih apostolov Cirila in Metoda, ter vzbuja ljubezen do sladkega maternega jezika. Priporočamo jo naši mladini — posebno pa šolskim knjižnicam. Dobiva se pri bukvarjih po 45 kr.

— **Prenapolnjene šole.** — Zdravniki in šolski možje trdijo, da so prenapolnjene šole mladini zelo škodljive. Vsakdo mora pripoznati, da se duh spešno razvija le tam, kjer slabe okoliščine telesu ne ovirajo. Da prenapolnjene šole mladini in učiteljem škodujejo, so zdravniki že davno dokazali. Vidi se, da otroci več ogljenčeve kisline izsopajo, kakor odrasli ljudje, ter po izpari amonijaka, vodeneca in ogljenčevega vodeneca pokvarijo zduh toliko bolj, kolikor manjši je šolski prostor v primeri s številom otrok.

Prenapolnjenim šolam je tedaj treba preskrbeti več prostora, ali pa učence razdeliti v oddelke in pri vsem tem pa šolske sobe marljivo prezračevati s tem, da se napravljajo prodihi in da se vrata in okna odpirajo.

— **Skrb za odraslo mladino.** — Vsakdo, komur je splošna omika in ljudsko obrazovanje pri srci, ima pred očmi tudi mladino, ki je šoli odrasla. Misleči šolski možje svetujejo, da bi se napravljale in ustanovljale ljudske knjižnice, katere bi učitelj oskrboval in tako bi bila lahko povsod tako zvana napredovalna učilnica brez kake sile in brez moranja. Dalje se svetuje, naj učitelj mladino poučuje v petji, v sadjereji, čebeloreji in sploh v kmetijstvu, ter naj ji kaže, kako se vsak kos zemlje v prid in korist obrača. Taki nasveti so vredni, da bi jih ljudski učitelji po deželi preudarjali in se po njih ravnali.

— **Tobak pri otročajih** se v veliko škodo naši mladini zelo preveč širi. „Zgodnja Danica“ pripoveduje (v zadnji lantski številki) tako-le: „**Kako sta si podobna glava gizdalina in tobakarska pipa?** Obe ste urezani in ocifrani po novi šegi in kolomérij; obe ste otihi in prazni; obe se s trudom tujih rok napolnjujeta; obe se s tujim ognjem ogrevata in poživljata; obe prav hitro izkadite svoje možgane, ako jih drugi na novo ne naterpajo, in kar iz obeh izhaja, ne diši lepo; obe k večjemu pri slaboumnih otročajih in tobakarjih imate kaj veljave. — Kako pa sta si podobni glava gizdalina in tleča smodka? Odgovor: 1. Obe delata veliko dima; 2. obe ste pri-smojeni; 3. obe hitro ugasnete!“

Razpisi učiteljskih služeb.

Na Kranjskem. Na enorazredni šoli v Begunah, oddaja se učiteljeva služba s 450 glđ. letne plače in s prostim stanovanjem. Prošnje se ravna jo na c. k. okrajni šolski svet v Logatecu do 5. marca t. l.

Na Stajerskem. Razpisuje se nadučiteljeva služba na čveterorazredni šoli v Celji z 800 glđ. letne plače, s 100 doklade in s stanovanjem. Prošnje na mestni šolski svet v Celji do 19. marca t. l.

Učiteljeva služba na Polji (Felddorf, okraj Kozje), s 500 gold. letne plače in s stanovanjem in podučiteljeva služba v Vorderberg-u s 420 gold. Prošnje dotičnim krajnim šolskim svetom do 20. februarja.

Na Koroškem. Na čveterorazredni šoli v Pliberci oddaja se druga uč. služba s 500 glđ. in tretja uč. služba v Železni kapli s 400 gold. letne plače. Prošnje na okrajni šolski svet v Velikovi do 25. febr.

Premembe pri učiteljstvu.

Na Kranjskem. V Logatskem okraji. Za Staritrj poleg Loža imenovani pomožni učitelj g. Jos. Petrič se je tej službi odpovedal ter gre na jednorazrednico v Preloko v Črnomeljskem okraji, a v Staritrj poleg Loža pa pride bivši pomožni učitelj g. Alojzi Sežun.

— Odbor Slovenskega učit. društva je imel 9. t. m. sejo, pri kateri se je ukrenilo, da se iz društvene blagajne primeren znesek dodá k stanarini za sobo. Prihodnja odberova seja bode 2. marca t. l. in sicer takrat in tam, kjer je bila zadnjič.

Raznoterosti.

— **Slovenske učne knjige in učila 1881. l.** (Iz alfabetičnega imenika v „Verordnungsblatt-u“ v dan 15. dec. preteč. l.)

(Konec — glej št. 2, str. 31.)

Jireček Josip, Čitanka pro třetí třídu nižšího gymnasia.

Kišpatič M., Rudstvo za níže razrede srednjih škola.

Klicpera Josip, Druhá čítanka a mluvnice pro jedno- a víceletné obecné školy.

Klika Josip, Fysika pro nižší třídy škol středních: Lemminger.

Knaus R., Zeměpisný atlas pro jedné- až pětiletné české školy obecné.

Krejčí Josip, Zeměpis pro školy obecné a měštanské. II. stopnja.

Książek druga do czytania i nauki.

Lepaš Franc, Recká cvičební kniha pro gymnasia česká. — Slovník řecko-česko-německý ku potřebě žáků gymnasiálních.

Marković, Dr. Franc, Hrvatska čítanka za IV. razred gimnazijski.

Martin, Dr. Konrad, Katolická mravonka. Preložil Bohumil F. Hakl.

Miklosić, Dr. Franc, Slovensko berilo za osmi gimnazijski razred.

Miklosich Ivan, Slovensko-němška začátnice za lidské šole.

Močnik, Dr. Fr. R. v., Třetí računica za slovenské lidské šole. — Pouka u računici za níže razrede gimnazijá. I. i II. razdio. — Računica za níže razrede realká.

Müller, Dr. Gustav, Fysika pro c. k. ústavy ku vzdělání učitelův a učitelek.

Němška slovnice, prvá, za lidské šole.

Pivoda Fr., Nová metoda u vyučování zpěvu.

Pokorný, Národní přírodopis živočišstva; Paul Jehlička. — Národní přírodopis rostlinstva; Dr. L. Čelakovský. — Přírodopis živalstva s podobami (slovensko). — Národní přírodopis rostlinstva; Dr. L. Čelakovský.

Pokorný-Jehlička, Přírodopis pro školy obecné a měštanské. I. stopnja.

Praprotník And., Spisje v lidské šoli.

Rozman Josip, Katechetika ali poduk pervencov u sveti Jezusovi veri.

Šanda Franc, Měřitvi a rysování pro II., III. a IV. třídu reálných škol a reálných gymnasií.

— Měřické zaklady kreslení pro I. třídu středních škol.

Smičiklas Thad., Hrvatska čítanka za I., II. in III. razred gimnazijski.

Štastný Vladimír, Učení katolického náboženství pro první třídu středních škol a jiné ústavy.

Štastný J., Lepaš J., Sokol J., Čítanka pro školy obecné.

Stoklas Edvard, Zakladové chemie pro ústavy učitelské.

Tieftrunk Karol, Česká čítanka.

Tille Dr. Anton, Učebnice zeměpisu obecného i rakousko-uherského pro školy střední etc. Zvezek I. — Učebnice zeměpisu pro školy měštanské a obecné.

Tomek W. Wl., Děje mocnářství Rakouského ku potřebě na gymnasiích a školách reálných.

Vorovka Karol, Čitací kniha pro ústavy učitelské.

Vučetič Anton, Razgovorna slovnica talijanska.

— **Inostranských pedagogických shodov** in zborov se učitelji lidských, měštanských in středních škol ne smejó udeleževati, — tako zapoveduje ukaz náučnega ministerstva.